

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 02.04.2020
Vår ref.: 202002829-4
Arkiv: 312
Deres dato: 26.02.2020
Deres ref.: 201502331-4

Saksbehandler:
Tord Solvang
22959248/toso@nve.no

NVE gir tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Kjelavatn og Vesle Kjelavatn i Vinje kommune

NVE viser til søknad fra Statkraft Energi AS av 26.2.2020, med tillegg den 23.3.2020 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Kjelavatn og Vesle Kjelavatn.

Om søknaden

Vi gjengir følgende fra søknaden:

«Statkraft Energi AS søker om tillatelse til å fravike kravet om slipp av minstevannføring fra Kjeladammen, jfr. kronprinsregentens resolusjon av 6.2.2004.

Bakgrunn for søknaden

I forbindelse med tunnelgjennomslag for Vesle Kjela kraftverk som er under bygging, må slipp av minstevannføring fra Kjeladammen midlertidig opphøre. Tunnelgjennomslagene er beskrevet i tiltakets detaljplan for miljø og landskap punkt 7.3 hvor det også fremgår at det er satt av en periode på 4-8 uker til arbeider som krever avbrudd i minstevannføring. Statkraft vil tilstrebe å holde denne perioden så kort som mulig og gjenopprette minstevannføringen så snart arbeidene i forbindelse med hvert av gjennomslagene er ferdige.

Arbeidene omfatter tunnelgjennomslag mot ny tappetunnel til kraftverket, samt mot eksisterende overføringstunnel til Førsvatn, og vil gjennomføres i løpet av to perioder våren/forsommeren 2020 som nærmere beskrevet under.

Utslag mot tappetunnel fra Kjelavatn (planlagt uke 16-18 2020)

For å få riktige sprengningsforhold mot eksisterende tappetunnel mellom Kjelavatn og Vesle Kjelavatn, er det viktig å holde magasinnivået i Kjelavatn lavt. Det vil i den forbindelse bli satt bjelkestengsel ved utløpet av Kjelavatn for å sikre riktig vanntrykk. Når utslaget er utført vil den nye tunnelen bli fylt fra Kjelavatn, og deretter vil minstevannføringen opprettholdes.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Utslag mot overføringstunnel til Førsvatn (planlagt uke 21-23 2020)

I forbindelse med utslag mot overføringstunnelen mot Førsvatn, må vakuumlukke ved Kjelaåi holdes åpen. I den forbindelse vil vannstanden i Kjelaåi bli lav og minstevannføringen vil bli avbrutt.

Tidsperiodene som beskrevet over må ansees som veiledende. Mindre avvik (+/- én uke) kan forekomme dersom for eksempel anleggstekniske forhold eller klimatiske forhold krever dette. NVE vil bli orientert dersom det oppstår større avvik fra planene.

Gjeldene konsesjonsbestemmelser

Kronprinsregentens resolusjon av 6.2.2004 er gjeldene reglement. Statkraft har i dag ett pålegg om minstevannføring på 0,75 m³/s i tiden 1.6 – 30.9 og 0,3 m³/s i tiden 1.11 – 31.5 med jevn overgang i oktober.

Beskrivelse av berørt elvestrekning og miljøhensyn

Elvestrekningen i Kjelaåi som berøres av avbrutt minstevannføring renner over ca. 1 km fra dagens inntak nedstrøms Vesle Kjelavatn og med ca. 70 meters fall før den flater ut på Finnvollen og renner inn i Løyningsvann. Samlet berørt elvestrekning til Løyningsvann er ca. 1,6 km, se figur 1 under.

Elvestrekningen i Kjelaåi som antas å bli mest berørt ved redusert vannføringen er relativt bratt og lite tilgjengelig. Nærmere Løyningsvann holder Kjelaåi normalt jevn vannstand. Nedstrøms Løyningsvann har minstevannføringen fra Kjelavatn mindre betydning da det naturlige tilsiget normalt er større.

I den første perioden med avbrutt minstevannføring (uke 16-18) er det normalt vinterlige forhold i området med lavt naturlig tilsig. I den andre perioden (uke 21-23) er det normalt stort naturlig tilsig i området, også til Kjelaåi nedstrøms dagens inntak, som følge av snøsmelting.

Bunndyrsamfunn er kjent for å hente seg inn over 1-2 sesonger ved normalisering av vannføring igjen. Det vurderes at fravik fra minstevannføringskravet i omsøkte perioder vil ha små miljømessige konsekvenser for Kjelaåi.

Alternative metoder

Det er vurdert tiltak for å sikre minstevannføringen i periodene for tunnelgjennomslag.

Pumping av vannvolumet fra Kjelavatn og over dammen er vurdert for den første perioden. Vannvolumet (300 l/s) i kombinasjon med pumpehøyden er imidlertid vurdert til å være for stort til at løsningen er gjennomførbar.»

Vi mottok følgende tillegg til søknaden den 23.3.2020:

«Statkraft Energi AS søker om tillatelse til å fravike kravet til LRV i Kjelavatn i perioden fra 13. april 2020 til 27. april 2020, jfr. kronprinsregentens resolusjon av 8.2.1957. Det vises også til søknad av 26. februar som omhandler søknad om fravik fra minstevannføringen i Kjelaåi.

I forbindelse med bygging av Vesle Kjela kraftverk skal det foretas et gjennomslag til tappetunellen som kommer fra Kjelavatn. Under arbeidet settes et bjelkestengsel ved utløpet av Kjelavatn og vannstanden i magasinet holdes på LRV.

Det vil kunne være operativt krevende for driftssentralen å balansere vannstanden nøyaktig på LRV, 918 moh. Det søkes derfor om tillatelse til periodevis å svinge under 918 moh. i perioden fra 13. april 2020 til 27. april 2020. Bjelkestengselet er på kote 917,6 moh og magasinnivået vil således maksimalt kunne gå under LRV med 40 cm.

Miljø

Med tanke på at Kjelavatn skal holdes på LRV en periode i vår bør vannet følges opp med ett miljøtilsyn sommeren 2020. Da spesielt med tanke på evt. erosjonsproblematikk. Når det gjelder forholdene for fisk og krepsdyr vil dette normalisere seg etter påfølgende sesong med normal fylling.»

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Vinje kommune uttaler følgende i e-post den 23.3.2020:

«(...) Utbygginga av Vesle Kjela kraftverk skal etter planen skje i 2020 og 2021, og i samband med dette søker Statkraft om å gå vekk i frå slepp av minstevassføring i veke 16 – 18 og i veke 21 – 23 2020. Tiltaket får fyrst og fremst verknad for strekninga mellom Vesle Kjelavatn og inntaksdammen til Kjela kraftverk. Denne strekninga er bratt og elva har her kraftige stryk. Denne delen av Kjelaåi synes derfor å vera mindre attraktiv for sportsfiske. Strekninga frå inntaksdammen til Kjela kraftverk over Finnvollen til Løyningsvatn er derimot meir attraktiv for sportsfiske. Men her er det under snøsmeltinga, vanlegvis i veke 21 – 23, venta større lokalt tilsig som delvis kan kompensere for tap av minstevassføring.

I søknaden blir det halde fram at botndyrfaunaen truleg vil ta seg opp att ganske raskt etter ei tørrlegging. I Faun Naturforvaltning gjer me årleg undersøkingar av fisk og botndyr i mange vassdrag. Nokre av undersøkingane gjeng over fleire år, og her kan det vera alvorlege tørkeperiodar imellom, som i 2018 da mange gytebekkar var tørrlagde. Ut i frå dei erfaringane me har meiner eg botndyrfaunaen kan ta seg opp att relativt raskt, som også Statkraft held fram i søknaden sin. Det same gjeld fisk. (...)»

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark uttaler følgende i e-post av 11.3.2020:

«Fylkesmannen har vurdert søknaden og forhold vi skal ta stilling til. Vi mener at igangsatt utbygging bør gjennomføres. Vi er av den oppfatning at omsøkte fravik neppe vil gi negative miljøeffekter av nevneverdig betydning. Det vil normalt fortsatt være snøsmelting i området som vil gi noe restvannføring til vassdraget.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

Statkraft Energi AS holder på å bygge Vesle Kjela kraftverk i Vinje kommune. Kraftverket vil ha inntak i eksisterende tappetunnel fra Kjelavatnet og utløp i overføringstunnelen til Førsvatnet. I forbindelse med tunnelgjennomslag (både ved inntak og utløp) må slipp av minstevannføring fra Kjeladammen (og Vesle Kjelavatn) midlertidig opphøre. Fraviket vil fordele seg på to perioder:

- Ved utslag mot tappetunnel fra Kjelavatn (planlagt uke 16-18 2020)

- Ved utslag mot overføringstunnel til Førsvatn (planlagt uke 21-23 2020)

Statkraft oppgir at de skisserte tidsperiodene må ansees som veiledende, og at mindre avvik (+/- én uke) kan forekomme dersom anleggstekniske forhold eller klimatiske forhold krever dette.

I forbindelse med utslag mot tappetunnel fra Kjelavatn vil vannstanden i magasinet forsøkes holdt på LRV (kote 918). Statkraft opplyser imidlertid at det kan være krevende å balansere vannstanden nøyaktig på LRV. De søker derfor om tillatelse til periodevis å svinge ned mot kote 917,6 i tiden fra 13. april 2020 til 27. april 2020.

Etter Statkrafts vurdering vil det skisserte fraviket ha små miljømessige konsekvenser. Bunndyrfaunaen forventes å hente seg inn over 1-2 sesonger ved normalisering av vannføring. Vinje kommune v/konsulent Faun Naturforvaltning støtter Statkrafts vurdering av miljøkonsekvensene. Fylkesmannen i Vestfold og Telemark mener fraviket neppe vil gi negative miljøeffekter av nevneverdig betydning. De vises samtidig til at det normalt fortsatt vil være snøsmelting i området som vil gi noe restvannføring i vassdraget. NVE deler søkers og høringspartenes vurderinger av de miljømessige konsekvensene.

Basert på søknaden og høringsuttalelser kan ikke NVE se det omsøkte tiltaket vil være til nevneverdig skade for noen kjente allmenne interesser eller de økologiske forholdene i vassdraget. NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og av relativt kort varighet. Det anses også som et nødvendig tiltak for å gjennomføre den konsesjonsgitte utbyggingen. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Konklusjon

NVE gir Statkraft Energi AS tillatelse til å fravike kravet om slipp av minstevannføring fra Vesle Kjelavatn (Kjelaåi) i ukene 16 til 18 (13. april-3. mai) og ukene 21 til 23 (18. mai-7. juni). NVE gir samtidig tillatelse til at Statkraft Energi AS kan senke vannstanden i Kjelavatn ned mot kote 917,6 (LRV-0,4 m) i perioden 13. april 2020 til 27. april 2020. NVE skal varsles dersom det oppstår større avvik fra planene.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Perioden med fravik fra manøvreringsreglementet skal gjøres så kort som mulig. Oppfylling til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- NVE forutsetter at Statkraft Energi AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Vedtaket kan påklages, se informasjon om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Brit Torill Haugen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Orientering om klagerett

Kopi til:

FYLKESMANNEN I VESTFOLD OG TELEMARK
STATKRAFT ENERGI AS v/Jostein Kristiansen
Vinje kommune

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.